

Про стан забруднення атмосферного повітря у м. Києві і Київській області в травні 2026 року за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського

У травні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 15-ти стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ № 20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії.

Місто Київ. Для визначення рівня забруднення повітря в травні було відібрано і проаналізовано 6656 проб, у яких визначалось 19 забруднювальних домішок. Основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту. З специфічних домішок визначались сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, 8 важких металів. Їх склад визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених міст. ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.) і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

У травні за ІЗА рівень забруднення повітря загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на двох постах він характеризувався, як низький, на десяти – як підвищений, на двох – як високий. На одному пості ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у травні відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,6 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,2 ГДКс.д. формальдегіду – на рівні ГДК (таблиці 1, 2).

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,4 – 0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були у межах 0,1 – 0,2 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,2 – 1,4 ГДКс.д.. Максимальні концентрації на постах міста були на рівні 0,2 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на всіх постах і по місту були у межах 0,1 – 0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації на вулиці Семена Скляренка (ПСЗ

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

№21) становили 1,9 ГДКм.р., вулиці Каунаській (ПСЗ №9) – 1,4 ГДКм.р., проспекті Науки (ПСЗ №5) – 1,3 ГДКм.р., Берестейському проспекті (ПСЗ №11), у районі Гідропарку (ПСЗ №15) та на вулиці Інженера Бородіна (ПСЗ №4) – 1,2 ГДКм.р., на інших постах – у межах 0,2 – 0,8 ГДКм.р. Всього у травні з оксиду вуглецю зафіксовано 9 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 1,2% (у минулому місяці 0,1%) від загальної кількості спостережень по місту.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені на вулиці Семена Скляренка – 3,4 ГДКс.д., площах Галицькій (ПСЗ №6) та Бессарабській (ПСЗ №7) – 3,3 ГДКс.д., вулиці Інженера Бородіна – 3,2 ГДКс.д., Берестейському проспекті – 3,1 ГДКс.д., бульварі Лесі Українки (ПСЗ №8), вулицях Олександра Довженка (ПСЗ №2) та Каунаській – 3,0 ГДКс.д., вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 2,9 ГДКс.д.. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 2,3 – 2,7 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту на всіх постах були у межах 0,3 – 1,2 ГДКм.р. Всього у травні з діоксиду азоту зафіксовано 42 випадки перевищення ГДКм.р., що становило 3,9% (у минулому місяці 0,5%) від загальної кількості спостережень по місту.

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на вулиці Семена Скляренка – 1,6 ГДКс.д., Бессарабській площі – 1,4 ГДКс.д., Галицькій площі, проспекті Берестейському та бульварі Лесі Українки – 1,3 ГДКс.д., Оболонському проспекті (ПСЗ №17) – 1,2 ГДКс.д., вулиці Каунаській – на рівні ГДК. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 0,3 – 0,8 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,1 – 0,3 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були у межах 0,8 – 0,9 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу були на рівні 0,4 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні – 0,002 мг/м³ (0,2 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно – гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,5 – 0,7 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у травні відзначався район вулиці Семена Скляренка та Бессарабської площі.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, діоксиду сірки та формальдегіду.

В районі бульвару Лесі Українки, Галицької площі, проспектів Берестейського та Оболонського, вулиць Каунаської, Олександра Довженка, Академіка Стражеска (ПСЗ №1), Інженера Бородіна, Гетьмана Павла Полуботка та Гідропарку фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі вулиці Горіхуватський Шлях (ПСЗ №13) та проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у травні рівень забруднення атмосферного повітря дещо підвищився. Підвищився вміст оксиду вуглецю, діоксиду азоту та фенолу, дещо знизився – діоксиду сірки.

У порівнянні з травнем 2025 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зменшення середньомісячних концентрацій завислих речовин, оксиду вуглецю та формальдегіду, поряд з цим у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду азоту та фенолу.

Київська область.

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у травні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у травні було відібрано і проаналізовано 527 проб, у Броварах, Обухові та Україніці – 312 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у травні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. у Білій Церкві – у 2,5 рази, в Україніці – у 2,1 рази, в Броварах – 1,9 рази, Обухові – у 1,6 рази. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки у всіх містах Київської області становили 0,8 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації завислих речовин становили 0,3 – 0,4 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю становили 0,0 – 0,4 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту у повітрі Білій Церкві досягали 1,1 ГДКм.р., у Броварах та в Україніці – 0,8 ГДКм.р., у Обухові – 0,6 ГДКм.р.

Максимальні концентрації інших забруднювальних домішок були у межах 0,1 – 0,4 відповідних ГДКм.р.

У м. Біла Церква порівняно з минулим місяцем дещо підвищився вміст усіх забруднюючих речовин. Порівняно з травнем минулого року дещо підвищився вміст діоксиду сірки.

У м. Бровари порівняно з квітнем дещо підвищився вміст діоксиду азоту. Порівняно з травнем минулого року дещо підвищився вміст діоксиду азоту, знизився – завислих речовин.

В атмосферному повітрі м. Обухів порівняно з минулим місяцем дещо знизився вміст оксиду вуглецю. Порівняно з травнем 2025 р. дещо знизився вміст завислих речовин та оксиду вуглецю, підвищився – діоксиду сірки та діоксиду азоту.

У м. Українка у порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст оксиду вуглецю, зменшився – діоксиду сірки. Порівняно з травнем 2025 р. дещо зменшився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту.